

Ra Santiago

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Santiago.

¹ Nügä drá Santiago, rá mεfigä Oja, 'nε rá mεfigä ma Hmuḥa Jesucristo. Dadi zenguagä'ḥa ma cu ngue yø mbom'mεtoju ra Israel, nu'ḥa 'bwi ndap'ḥa bi zä gä rá nguñi nximhäi.

-----

² Ague ma zi cu'ahḥa, dami johyahḥa ngue'mø 'dama 'dan'yo man'ḥa guí säḥa. ³ Porque guí pahḥa ngue nu'mø guí säḥa ra n'ḥa, 'nε hĩmbi nts'onni nt'εc'εihḥa i ja, ya man'natho gui seti te guí thohḥa 'mø. ⁴ Dami seti xandønho te guí thohḥa, n'namhḥa ngue man'na di nda ni nt'εc'εihḥa p'ḥya, hĩnte da t'εmbi ngue di 'bεdi. ⁵ Nu ra ja'i ngue hĩngui pađi ha di japi te thogui, da 'yāp'a Oja ngue da mäts'i. A nuna Oja da xännbi ha di japi. Nuna Oja emmei di ho di mfäxte, hĩngui ena ngue hĩn'na. ⁶ Pε nne da 'yεc'εi ra ja'i ngue Oja da mäts'i, 'yo di yobεni. Porque nu ra ja'i ngue hĩnga n'nat'a mbεni, ni maua, ni manḥa rá n'yomfεni, øt'e tengutho ra jathe 'mø enna ndahi. ⁷ Nu ra ja'i ngue yobεni, nuna Oja hĩnte di unni. ⁸ Nu ra ja'i ngue n'na ra hya da zänni, 'nε yobεni, hĩnjam'mø di tinná mmwi ndana gue'a εda 'yøt'e.

-----

⁹ A nu ra 'yεc'εi ngue hyoya, t'εmbi ngue hĩnte di muui, pε di johya hmaha. Porque Oja embi ngue di muui ra hyoya. ¹⁰ Pε nu ra 'yεc'εi ngue ra mmεmεti, di johya hmaha 'mø bi dinná mmwi

ngue nu'a rá mɛnyu i ja, h̄inte d̄i muui p'ɥ ja rá h̄m̄i rá d̄ä Oja. Porque ḡätho yø mm̄ɛmm̄ɛti d̄ä thotho. Ya guí nuuɥ yø paxi 'mø bi ndøni, h̄inga ya'a ra pa h̄ät'i. ¹¹ Nu'a ḡa mpa ra hyadi 'mø ma pa, ra paxi d̄ä 'yot'i, ya d̄ä d̄ährá d̄øni, ya d̄i m'mɛ'a te ḡanho. Njarb̄utho ra mm̄ɛmm̄ɛti 'mø di x̄andra mɛnyu ya ngue nnepe x̄angu d̄i nja, pɛ nu'mø bi d̄u, d̄ä zotr̄á mɛnyu x̄a x̄andi.

-----
¹² Ra mm̄ɛnth̄i d̄i nth̄ɛui ra ja'i d̄ä zeti hangu ra n'ɥ d̄ä thogui. Porque nu'a d̄ä zeti te thogui, mman'Oja ngue para z̄antho 'dap'ɥ d̄i m'm̄hm̄i. Guehna di yar̄pabi Oja ya yø ja'i d̄i ma Oja co ḡätho yø mm̄ɛi naya. ¹³ Nu'mø te'o so rá mm̄ɛi ngue d̄ä 'yøtra nts'o, 'yo sä di ɛna ngue Oja di b̄ɛnnb̄abi'a ra nts'o nne d̄ä 'yøt'e. Porque Oja h̄inguí so rá mm̄ɛi'a ngue tema nts'o d̄ä 'yøt'a, 'nɛ h̄indi b̄ɛnnb̄abi yø ja'i ngue d̄ä 'yøtra nts'o. ¹⁴ N'na ngu n'na yø ja'i, i sose rá mm̄ɛi'a ra nts'o nne d̄ä 'yøt'e. ¹⁵ Nu'mø ngue ya bi nja'a ra nts'o so rá mm̄ɛi ra ja'i d̄ä 'yøt'e, ya ra ts'oqui bi 'yøtra ja'i. Nun̄a ra ja'i ngue ra 'yøt'its'oqui, ya ndø'mate dra castigo 'mø ngue di sigue.

¹⁶ Ague ma zi cu'ahɥ, nu'a ra nts'o so ni mm̄ɛi gui 'yøthɥ, 'yo sä guí ɛmhmɥ ngue Oja di b̄ɛn'n̄ahɥ'a. ¹⁷ Porque nu'a di 'dacjɥ Oja, ḡätho gue'a tate x̄anho'a. Nun̄a Oja bádi un'a ra nho p'ɥya, gue'a bi 'yøtyø nyot'i bi ja maya. Nuya yø nyot'i ya, di pähyø h̄m̄i ya, pɛ Oja h̄inha gui pä'a te mman'a, nu'a mma, i mma. ¹⁸ Nu'mø ma ɛc'ɛihɥ na ra hya majuan̄i, nun̄a Oja bá s̄anni ngue bi 'dacjɥ ra 'da'yo te. Bi zigahɥ p'ɥ 'b̄ahyø ja'i para ngue dyø m̄adi

'yɛc'ɛih̩ n̩a. M'mɛfa p'ɥya, x̩ngu m̩i'da y̩ ja'i da
'yɛc'ɛi r̩a hy̩a.

-----
19 Ague mā zi cu'ah̩, nu'm̩ø toni ja'i da zo'ah̩,
dam̩i 'y̩ɔp̩ah̩ māsu. Hante ngue gu̩i nyah̩,
'be hyacra güenda 'm̩ø x̩nho te gu̩i nne gu̩i
mm̩am̩hm̩, ogue h̩in'n̩a. Nu'm̩ø gu̩i mb̩øcuɛh̩,
hyacra güenda ngue'm̩ø ni 'yup'ɥ gu̩i mb̩øcuɛh̩,
ogue h̩in'n̩a. 20 Porque nu r̩a ja'i mb̩øcuɛ, h̩ingui
øt'a te r̩a n̩ho n̩nep'a Oja da 'yøt'e. 21 Jan̩gue
nuyá, dam̩i hyɛhm̩ p'ɥ'a te g̩a x̩ants'o. 'Yo
ni̩mantho gu̩i øth̩'a te h̩inga n̩juani. Dam̩i hyah̩ni
mm̩ai gu̩i 'yɛc'ɛih̩ n̩a r̩a hy̩a bi ma nth̩uh̩ p'ɥ ja
ni mm̩aih̩. A n̩na r̩a hy̩a n̩a, ja rá ts'edi ngue da
yan'n̩a ni teh̩.

22 Pɛ dam̩i 'yøth̩'a te x̩än'n̩ah̩ n̩a r̩a hoga 'da'yo
hy̩a. 'Yo sä gu̩i hä'n̩i mm̩aih̩ ngue gu̩i 'yɛn̩a
ngue h̩øntho gu̩i 'yøxthoh̩ r̩a hy̩a. Nu'á, h̩in'n̩a'a.
23 Nu'a te'o h̩øntho nne ngue da 'yøde te mm̩anna
hoga 'da'yo hy̩a, 'nɛ h̩ingui øt'a te mm̩anna hy̩a,
i øt'e tengutho n'n̩a r̩a ja'i hɛtrá h̩mi con̩na hyɛ.
24 Nu'm̩ø hɛtra hyɛ, i n̩nu rá h̩mi, pɛ nu'm̩ø bi g̩u
r̩a hyɛ p'ɥya, ya di p̩umbɛni teng̩u rá h̩mi. 25 Nu r̩a
ja'i bi 'yɛt'a mm̩ai x̩and̩nho'a te r̩a hy̩a di manda
Oja, h̩im̩bi p̩umbɛni, nu te øde i h̩ma, i øt'e, gueh̩na
r̩a ja'i di jap'a Oja te g̩a 'yo n̩a. Porque r̩a hy̩a di
manda Oja, tate ngue x̩and̩nho, 'nɛ nuy̩a y̩ø ja'i
ɛc'ɛi te mm̩anna r̩a hy̩a n̩a, guehya ho y̩ø mm̩ai
ngue nne da 'yøt'e te di manda Oja ya.

26 Nu te'o g̩ätho h̩ingui sam̩m̩rá jan̩i ngue x̩ants'o
g̩a ya, 'yo sä di hätrá mm̩ai, da 'yɛn̩a ngue r̩a 'yɛc'ɛi.
N̩na r̩a ja'i n̩a, ya säditho ngue than̩ne Oja n̩a.

27 Nuna Oja ma Papáha, i nne na ngue nu ra ja'i majuaní ngue ra 'yɛc'ɛi, da 'yøt'e te rá nsäui rá nt'ɛc'ɛi. Da 'yørpabi ra 'bäxte yø basi hɨnjongui 'bui. 'Nɛ da 'yørpabi ra 'bäxte yø 'danxu 'mø hɨn'yu te da hyoni. 'Nɛ hɨnda 'yøtra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi.

2

1 Ague ma zi cu'ah, ngue gui ɛc'ɛih na ma Hmuha Jesucristo maguesɛ, ya hɨngui ho ngue'mø gui huanthoha to gui nne gui mahma. 2 Xi'mø da yurbu ha gadi mpetih n'na ra mmɛmmeti di ha n'na ra mfo'yɛ ngue ra oro, di he ra ulu xanho. Xquet'a da 'yat'a n'na ra hyoya hɨnga njuani rá he. 3 'Nɛ go gui nnu mansuh na ra n'yoha xanho rá he p'ya, gui 'yɛmph p'ya: “Damí micua ja ra nthuts'i xanho”, gui 'yɛmph. Pɛ nuna ra hyoya p'ya, gui 'yɛmph na: “Nu'a'i gá 'bänha, ogue damí micua häi”. 4 Xi'mø ngue ngu'a gui 'yøth, ya gui huantho to gadi mahma 'mø. Xntho go gui nts'ut'abih ngue go gui sänhna ndana gue'a ra ja'i di muui, ndana hɨnte di muui. Ya hɨngra hoga n'yomfɛni'a p'ya.

5 Ague ma zi cu'ah, nuna Oja, ya xpa huan'nu yø hyoya ua ja ra ximhäi, ngue nu'mø bi 'yɛc'ɛi Oja, ɛntho di mmɛmmeti, hɨnda gue'a ja xangu rá mɛnyu. Porque nuya yø hyoya, nu'a ra nho di un'Oja p'ha ha di manda, go di tocabi ya. Guehna ra nho ma yat'ibi ya yø ja'i di ma Oja co gätho yø mmui ya. 6 Pɛ nu'ah gadi 'berpah rá sä yø hyoya. Go gui nnu mansuh ya yø mmɛmmeti, conque guehya yø ja'i di pac'ah ya. Nu'mø hɨngá 'yøth'a

te di m̄anda ya, da ma ma_bent'i'ah̄u, da ts'ixah̄u p'̄u ja ra ts'ut'abi. ⁷ Ya fadi ngue guí εc'eīh̄u ra Cristo. ¿Hanja ngue go guí nnu manhoh̄u ya yø mm̄em̄eti i ya mants'o 'mø i hnøn'a rá maça thuh̄u na ra Cristo?

⁸ Nup'̄u ja ra Maça Libro i nt'ot'i p'̄u ra Ley i tate ngue mi'da yø ley, i εna: “Dam̄i mah̄ni mm̄ic'eīui tengutho gn̄i ne ngue di ma mam̄adi'i”. Nu'mø ngue majuan̄i guí øth̄u'a te mm̄anna ra ley na, ya xan̄ho te guí øth̄u 'mø. ⁹ Pε nu'mø guí huantho yø ja'i gadi mah̄m̄u, ya ra ts'oqui guí øth̄u 'mø. Ya guí festhoh̄u'a te mm̄amp'̄u ja rá ley Oja. ¹⁰ Xi'mø ngue n'na ra ja'i da 'yøt'e gätho'a te nt'ot'i p'̄u ja ra ley, pε con n'na parte di 'bēdi h̄inda 'yøt'e, ya festho ra ley. Ya satho 'mø h̄inte bi 'yøt'e te mm̄amp'̄u ja ra ley. ¹¹ Porque guesε Oja bi 'yεna: “Yo grá 'yots'om'mäi”. Mah̄øn'a εna: “Yo grá hyote”. A nuyá, nu'mø h̄ingra 'yots'om'mäi ra ja'i, pε ra hyote, ya festho'a te mm̄amp'̄u ja ra ley. ¹² Gä ra hya manho gdi nyah̄u. Nu'a te guí øth̄u, dague'a te nnu manho Oja guí 'yøth̄u. Porque guí pah̄m̄u ngue da thats'ah̄u ra güenda conn̄a 'da'yo ley bi zän'Oja ngue di n'yo yø ja'i nuyá bi nyani. ¹³ A nuyá, nu ra ja'i ngue h̄indi huεcrá mm̄ic'eīui, h̄inda ma mah̄uεqui 'mø bi thaspabi ra güenda. Pε nu ra ja'i ngue ja rá nhuεcate, nu'mø bi thaxra güenda, h̄inte di njapi.

-----
¹⁴ Ague ma zi cu'ah̄u, nu ra ja'i εna ngue ra 'yεc'eī 'nε h̄in tem̄a nho di nne da 'yøt'e, ya säditho ngue εna ra 'yεc'eī ra ja'i. ¿Ua da zä di nyanna ja'i ngue høn̄tho da 'yεna ngue ja rá nt'εc'eī? ¹⁵ Xi'mø ngue di 'buh̄m̄a cu ngue ra n'yoh̄u ogue ra xisu, h̄in'ȳu ra ulu da hye, ogue h̄in'ȳu te da zi. ¹⁶ Nu n'na'ah̄u

p'uya da 'yɛmbi: “Da hyu ni mmɛi ya. Nuya h̄indi se'i ya, 'nɛ h̄ingui t̄u ra thuh̄u ya”, da 'yɛmbi. Pɛ nu'mø h̄indi unna ulu da h̄ye 'nɛ h̄indi unni te da zi, ¿ndana ra n̄ho ɛna ør'mø? ¹⁷ Njarbatho ra ja'i ɛna ngue ja rá nt'ɛc'ɛi ya. Nu'mø h̄ingui nne ngue tema n̄ho da 'yøt'e, ya h̄imma juani ngue ra 'yɛc'ɛi ra ja'i.

¹⁸ Xi'mø di 'bɛi to da 'yɛna: “Nuya 'bɛi to ja rá nt'ɛc'ɛi, ximmi 'bɛi to øtra n̄ho”, da 'yɛna. Ga ɛmbaya: “¿Ha di zã di nɛqui ngue ja ni nt'ɛc'ɛi 'nɛ h̄in tema n̄ho di fadi ngue guí øt'e? A nugã, ya da zã guí padi ngue ja ma nt'ɛc'ɛi co nu'a te ra n̄ho dí øt'e”, ga ɛmbi. ¹⁹ A nu'i, guí ɛc'ɛi ngue n'natho Oja. Xan̄ho ngue guí ɛc'ɛi ngue h̄onda n'na Oja i 'bɛi. Pɛ xquet'a 'nɛhyø ts'onthi i ɛc'ɛi ngue n'natho Oja. Nja ngue nu'ɛ yø ts'onthi i huaqui ngue su'a te da thogui. ²⁰ Nu'i, di 'bɛ'a'i ra n'yomfɛni. ¿Ua h̄ingui padi ngue ra nt'ɛc'ɛi h̄in tema n̄ho n'youi, h̄imma juani ngue ra 'yɛc'ɛi ra ja'i? ²¹ Nu ma mboxitah̄u ra Abraham bi 'yøt'e te bi xi Oja. Jan̄angue bi hojpabi yø ts'oqui. Porque bi n'uni ngue xta hyo rá ts'ant'ɛ ngue xta 'yørpabi ra 'bøt'e Oja. ²² Ya guí nnuh̄u ngue h̄inga h̄ontho bi nja rá nt'ɛc'ɛi ra Abraham, sinoque bi 'yøt'e te rá nsãui rá nt'ɛc'ɛi. Co nu'a te bi 'yøt'e, di nɛqui ngue majuani ja rá nt'ɛc'ɛi. ²³ Ya bi nja'a te nt'ot'i p'ɛ ja ra Macã Libro ngue ɛna: “Ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue di nja'a te ra hya bi xi Oja. Nu'a i 'yɛc'ɛi p'uya, Oja bi hojpabi”. 'Nɛ Oja bi 'yøt'e ngue rá amigo ra Abraham.

²⁴ Ya guí nnuh̄u ngue nuna Oja, di hojpa yø ts'oqui yø ja'i ngue øtra n̄ho. Pɛ ngue da 'yɛnna ja'i ngue h̄ontho ɛc'ɛi, ya di punnbabi, nu'a, h̄in'na'a.

²⁵ Nu ra Rahab, mará 'yots'om'mãi na, pɛ Oja bi

hojpabi yø ts'oqui ngue'a ra nho bi 'yøt'e. Porque nu'u yø m'mɛnhni ra Josué bi ma di axra häi, bi zømp'u mi 'buhnā ra xisu. Nu'mø mi thon'u yø m'mɛnhni, bi 'yagui 'nɛ bi xifi ngue n'nanni man'na ra 'yu di mengui, n'namhma ngue hīndi mbent'i. ²⁶ Xi ra ja'i ngue ya xandu, ya hīnte pɛfi. Njarbutho ra ja'i ngue himma juani ra 'yɛc'ɛi ya, hīn tema nho di nɛqui ngue di øt'e.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, nu'ahu ya, hingui sä ngue to bi zä da 'yɛnā ngue di nxännbate rá hya Oja. Porque ya gui pahma ngue nugähe ngue dí xännbatehe rá hya Oja, ma datho ngue hascahe ra güenda Oja, a nu'u hingui xännbate nzāni'u. ² Gäthogahu ya, xangu yø nnidi hinga gue'a te dí øthu. Nu ra ja'i da 'yɛnā ngue gä gue'a ra hya mmanya, rá nɛgui gä ra nho ga 'yo na ra ja'i na. Porque nu ra ja'i majuanī ngue pađi da zamrá jani, guehna da zä da zamrá mmui ngue'a te rá pähä rá do'yo na. ³ Nu'mø majapi ra freno p'u ja rá ne yø ndøfani, ya sä di ts'ammī p'uya, hīnte di ja. Nup'u go da t'ɛmbi di ma, ja di map'u. ⁴ Nu yø barco, xanno'ho'u. Nu'mø bi nthēui ra ndahi i tønhi, pɛ hingui ani. Porque nu'a di 'yoni, høntho da 'yannba rá nt'annbi ngue di n'yo, ya da ma ra barco nup'u go da nepe di ma. ⁵ A nu ma janihu ya, gue'a n'na ra parte n'youi ma do'yohu ngue zitchu. Pɛ nu'mø dá nyahu, nu'a n'na ne pømma nehū, xangu nja'a.

Nu ra sibi ya, nu'mø ja bi mudi bi nzø, ra t'uspi. Pɛ da zä di juadi da 'yu'a n'na ra daxant'øhø 'mø

bi ndaspi. ⁶ Njarbutho ma janihu ya, entho ra sibi na. Di ts'onna ja'i porque nu'a ra nts'o ja ua ja ra ximhai, ga go mmana ma janihu. Bra thep'u ja ra nidu'a ra sibi udi. Porque mente ra pa 'buhra ja'i, 'bamma'u ra ja'i ngue ra ts'omhya ponna ne. ⁷ A nu ra ja'i, i sa ngue di maxubi yo zu'e 'bui, yo zate, yo ts'intu'u, yo c'eya, 'nehyo zu'e 'bup'u ja ra jathe di maxubi yo ja'i. ⁸ Pe nu ra jani ra ja'i, hujungui poni ngue da hyati da zamm. Porque gue'a n'na ra nts'o'a ngue hingu sa di ts'amm. Nu ra c'eya 'mo bi za ra ja'i, i tu ra ja'i. Njarbutho ma janihu ya, mman'ida yo hya ngue n'youi ra ndate. ⁹ A nuyá, nuna ma janihu na espa Oja nuna ma Papáhu. Guehna ma janihu na samhu yo ja'ina. Conque Oja go ot'a ngue ra ja'i ja ra te tengutho Oja. ¹⁰ Nuna ma nehu espa Oja, guehna ma nehu sate na. Ague ma zi cu'ahu, hingu ho ngue ngu'a ga othu. ¹¹ Xip'u pohra hojtehe, hingu sa ngue ja da bop'u ra ts'othe. ¹² Ague ma zi cu'ahu, hingu sa ngue nup'u ja ra za ngue ra igo ja di nzup'u ra ndat'a ni hu ngue ra aceituna. Hingu sa ngue nup'u ja ra 'yu ra uva ja di nzup'u ra igo. Hingu sa ngue nup'u po ra ts'othe, 'dap'u da bohmi ra hojtehe.

-----
¹³ Nu'mo to poni ngue ra njammui ya, et'ammui ra hya ode, ya da hnu ndana ra ja'i da 'yotra nho. Nu'a ra hya padi, gue'a ot'a, 'ne hingu espa'e a te ot'e. ¹⁴ I ja man'na ra hya ya, nu ra ja'i ngue ra zeya, ra nequisui, honi ha di nu manhose yo ja'i, guehna ra ja'i himma juani ngue ra njammui na. ¹⁵ A nuna ra hya pahya yo ja'i njap'u, himma juani ngue Oja

di b_εnnbabi ra hya mma. Gue'a ra hya pahyø ja'i 'bucua ja ra ximhäi padi. Di theui tengutho rá n'yomfēni ra zithu na ra hya na. ¹⁶ Porque nup'u ja ra nts'eya, ya høndra sui ja. N'na ngu n'na yø ja'i honi ha di hnu mansuse, ya hin tema ntho jap'u. ¹⁷ Pe nu ra ja'i ngue Oja øt'e ngue ra njammui, rá mæditho di nequi ngue gä ra nho ga 'yo ra ja'i. 'Ne hinga nequisui, hinjondi njunt'ui, di jammansu rá mmic'eiu. I ja rá yemmui. I øtra nho. Hinguí huantho'a fäts'i. Co gä rá mmui ga 'yøt'a te øt'e. ¹⁸ Nu ra ja'i di ja ndummui ngue honi ha di nhojpau'i di njunt'ui, ya da zä di m'ma mmanho m'mefa.

4

¹ ¿Ua hinguí pahma hanja ngue gadi njunth_u, xøgue høndra nnemhya gui pēfi n'na ngu n'na'ah_u? Nu'a ra ts'on'yomfēni ja'ah_u, gue'a tap'ah'a, hinguí sä gui 'yøth_u ra nho. ² Guí nneh_u n'na ra cosa, pē hinguí sä gui timhm_u, gui nhoteh_u p'uya. Nu'mø te ga nurpabi ni mmic'eih_u, gadi seyabah_u. Guí fhm_u ra njunt'i p'uya, gui nemhya n'na ngu n'na'ah_u. Pe nu te gui nneh_u, hinda n'na'ah_u, porque hinga gue'a Oja gui äph_u. ³ A nu'mø ja te gui äph_u Oja, hinda 'da'ah_u, porque hinga gue'a ni 'yup'u di un'a te gui äph_u Oja. Hontho gui nne ngue di ja te gui umhm_u p'u ha gui ø'ni pähä_u. ⁴ ¿Hanja ngue gui ehm_u p'u Oja? ¿Ua hinguí pahma ngue nuya yø ja'i øt'a te ga 'yo yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, gue'u yø nsuiui Oja'u? Janangue nu to bi zä ngue nne da 'yøt'a te ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi, gue'a cohi ngue rá nsuiui Oja'a. ⁵ ¿Ua gui emhm_u

ngue h̄inte n̄i b̄on̄tho'a te mm̄amp'u ja ra Māca Libro ngue ɛ̄na: “N̄una Oja, bá p̄en̄h̄na Esp̄iritu Santo ngue da m̄ac̄j̄u ua. Gueh̄na h̄ingui n̄ne n̄aya ngue ḡa h̄eh̄m̄u p'u Oja”? ⁶ N̄una Oja, ø̄tra m̄ate ngue ɛ̄mm̄ei f̄äx̄cah̄u. Porque nup'u ja ra Māca Libro, i ɛ̄na: “N̄una Oja, h̄ingui n̄nu m̄an̄ho ȳø ja'i di 'ȳɛts'i. A n̄uyá, n̄u'u h̄indi 'ȳɛts'i, gue'u f̄äx'u”, i ɛ̄na. ⁷ D̄am̄i neh̄u ya ngue gui 'ȳøp̄ah̄u rá p̄äh̄a Oja. 'Yo gui ø̄p̄ah̄u rá p̄äh̄a rá zith̄u, n'n̄am̄h̄ma ngue da h̄ȳɛc̄'ah̄u p'u. ⁸ D̄am̄i 'ȳøt'e ngue m̄an'na ḡd̄i p̄ah̄m̄u Oja. A n̄una Oja, da 'ȳøt'e ngue m̄an'na di d̄inn̄i mm̄aih̄u han̄ja n̄a. Ague gȳø 'ȳøt'its'oquih̄u, d̄am̄i h̄ȳeh̄m̄u p'u rá n̄ts'o gn̄í 'yoh̄u. A n̄u ȳø ja'i ngue di ho rá p̄äh̄a ja ua ja rá x̄im̄h̄ai 'n̄ɛ x̄im̄m̄i n̄ne Oja, da h̄ȳah̄ȳø mm̄ai da h̄ȳɛp'u rá n̄ts'o ja ȳø mm̄ai ȳø ja'i, da d̄ɛn'na Oja. ⁹ D̄a d̄u n̄i mm̄aih̄u, d̄am̄i m'm̄u nd̄umm̄ai ngue ja n̄i ts'oquih̄u. Nu'm̄ø to thede ngue ja mp̄äh̄ä, da gohi ngue rá ts'on̄i'a rá thede. Nu'm̄ø ḡadi joh̄yah̄u, da gohi ngue rá d̄umm̄ai'a gui joh̄ya. ¹⁰ Nu'm̄ø gui th̄anneh̄u Oja, d̄am̄i m'm̄amma nh̄ueh̄ih̄u. Oja da 'ȳɛts'ah̄u 'm̄ø ngu'a gui 'ȳøth̄u.

-----
¹¹ Ague mā zi c̄u'ah̄u, oḡadi n'ȳɛmb̄ah̄äi te gn̄í 'yo n'na ngu n'na'ah̄u. Nu te'o ngue ɛ̄n'a häi te ḡa 'yo rá mm̄ic'ɛ̄iui, ogue h̄as̄pa rá gǖenda te ḡa 'yo, gueh̄na rá ja'i h̄ingui n̄nu m̄an̄ho te mm̄ann̄a ley Oja n̄a, ɛ̄mb̄i ngue h̄inḡa gue'a i m̄ma. P̄ɛ xi'm̄ø gui h̄ax̄h̄u rá gǖenda te mm̄ann̄a ley, 'n̄ɛ h̄ingui ø̄th̄u'a te rá h̄ȳa mm̄ann̄a ley, ya gui s̄än̄s̄e te ḡd̄i n'yoh̄u tenḡutho rá ts'ut'abi ngue d̄i mm̄and̄as̄e.
¹² P̄ɛ h̄ønt'a Oja 'b̄wi ngue bi un̄na ley, 'n̄ɛ nu'á, gue'a

ra ts'ut'abi'a. Nu'á, go da man'a ndana ra ja'i di nyani, ndana da ma ra castigo. Pe nu'ah, ¿te go mangu'ah ngue guí haspa ra güenda mi'da yø ja'i te ga 'yo?

-----
 13 I 'b' i'da ngue di n'y'embj: “Nuya, ogue nixudi, ga mmähä p' ja n'na ra danihni. Ga ma m'mahm p' n'na jeya, ga honi te ga peshm, ga tahm ra menyu”, di n'y'embj. Pe nu to mmanna tengü na, da 'yøhna ra hya ja ua. 14 Nu'i, hinguí padj te ja ngue di nja nixudi. Hinguí padj tema pa gui tu. Guí nnu 'mø ngue ja n'na ra guí, ja guí nnu ngue jap' ja guí nnu ya hin'y p', n'na zihmantho di m'medi. Guí njarbutho ya, guí thotho. 15 Nguna ra hya ja ngue guí mma, gui 'y'ena: “Nu'mø da ne Oja ngue ga m'mahm njammj pa, ga øth'a te ra 'befi da zä ga øth”, gui 'y'ena. 16 Pe nu'i, ya gni 'b'a ngue gadi 'y'x'mø guí ya. 'N' nu'a ra n'y'ets'i guí øt'e, hinguí ho'a. 17 Nu ra ja'i padj ndana guehna ra nho da 'yøt'e, pe hinguí øt'e, gue'a ra ts'oqui'a p'uya, ngue hinguí nne da 'yøtra nho i padj.

5

-----
 1 Ague gyø mm'emm'etih, damj 'yøhm na ra hya jaua. Ga ma'a ts'onj ngue'a ra n' ja ngue guí thohm. 2 Nu'a te guí pesh, ya xa 'ya. Nu yø hoga ulu xcá pesh, ya xa nzi yø zu'ε. 3 Xa mboxjuatho ni menyuh ngue ra oro 'n' ra t'axi. Pe ngue xa mboxjuatho ni menyuh, ya di n'equi ngue nu' yø ja'i hin'y ra meny, hingá 'yørpah ra 'bäxte. Janangue guehna ra castigo guí thohm na. Porque xøque xa petitho ni menyu gadi xanth

asta guehyø pa ja p'uya. ⁴ Nu'u yø mɛfi bi mɛp'ɛ
 ja ni huahih, hingá unhn yø nzäbi. Di yap'ah
 ngue hingá juth. Nuna Oja di mandasɛ'a te gäma
 cosa i ja, øde te mmanya yø mɛfi di yapate. ⁵ Nuua
 ja ra ximhäi, janjuani ngue gá m'mamma pähä.
 Xøgue xa noc'athoh tengutho ra ts'adi manogui
 ngue da tho. ⁶ Nu'ah, nuya yø ja'i hinte ndupate,
 go guí sänhn ngue da tho ya. Nuya p'uya, hingui
 täqui te gui sänhn.

-----
⁷ Janangue nuya ma zi cu'ah, ogadi xøhni
 mmaih, dami tømhm'a ma Hmu Jesucristo
 mente da zønna pa da ɛɛ. Conque nu'mø bi
 duhrá huahi n'na ra ja'i, händi xøtrá mmai, tø'mi
 asta gue'mø bi nja'a rá madi thogui ra 'ye. A
 nu'mø bi n'ye'a rá yondi p'uya, ya padí ngue di
 nxofo. ⁸ Xquet'a dami njath p'uya, 'yo gadi xøhni
 mmaih. Porque ra pa da ɛp'ɛ ra Hmu Jesucristo
 ya ni map'ɛ.

⁹ Ague ma zi cu'ah, 'yo gadi nyapi n'na ngu
 n'na'ah, n'namhma ngue hinda thats'ah ra
 güenda. Porque nuna ra ts'ut'abi ja ngue da
 hyaxra güenda, guehna Oja na. Pɛ ya ni ma da ɛp'ɛ
 na. ¹⁰ Nu'u yø pøngahya Oja himbi xøhyø mmai,
 madague'a ja ra ora ngue bi zä ra n'ɛ. Dami njath
 p'uya, 'yo gadi xøhni mmaih. ¹¹ Porque di pahm
 ngue ra mmenthi bi nthɛui ya yø pøngahya bi zeti
 hangü ra n'ɛ bi thogui. Gá 'yøhm te ra n'ɛ bi
 thohra Job, 'nɛ bi zeti. Xquet'a guí pahm'a te ra
 nho bi 'yørpabi Oja 'mø rá nzɛgui. Pɛ nuna Oja
 ɛmmɛi ja rá nhuɛcɛte, 'nɛ ja rá yemmɛi.

12 A nuya mā zi cū'ah̄, ja ua man'na rā hya ja ts'editho gā xi'ah̄. 'Yo te guí ɛxh̄ ntestigo 'mø guí yah̄, n̄i xingrā c'amah̄ɛts'i, n̄i xingrā h̄ai, h̄in temā man'na mā cosa guí 'yɛxh̄ ntestigo. Nu'mø guí yah̄, dami 'yɛmhm̄: “ah̄á”, ya h̄ont'a guí mm̄amhm̄'a. Nu'mø guí 'yɛmhm̄ ngue h̄in'na, ya h̄ont'a. Oguí nneh̄ ngue dā mɛn'nah̄ rā castigo Oja co nuna te rā hya guí mm̄amhm̄.

13 Nu'mø 'b̄ai to sā rā n'ɛ, dā mat'Oja. Nu'mø to di johya, dā d̄utyø alabansa. 14 Nu'mø to di hyɛnn̄i, dā zon'ɛ to 'bet'o p'ɛ ja rā nijā ngue dā marpab̄i Oja. Dā gospā rā aceite rā dārquɛh̄i m̄ɛnte tāprá 'b̄axte mā Hm̄uh̄ Jesucristo. 15 Nu'mø dā 'yɛc'ɛi yø ja'i ngue rā Jesucristo dā 'yøt'e ngue dā yanna dārquɛh̄i 'mø aprá 'b̄axte, rā dārquɛh̄i dā zā. Nu'mø sā rā n'ɛ rā dārquɛh̄i ngue yø ts'oqui xá 'yøt'e, Oja ja rá mpunnbate. 16 Janangue nu'mø ja rá ts'oqui rā dārquɛh̄i, dā mā, n'namhma guí mm̄arpah̄ Oja. Rā dārquɛh̄i dā zā ha h̄ɛmbi. A nu rā hojā'i 'mø ngue janjuan̄i rá mm̄ai gā mmat'Oja, Oja i fāts'i. 17 Nu rā p̄ongahya Elías xquet'a rā ja'itho'a tenguthoj̄. Pɛ janjuan̄i ngue rá mm̄ai i mat'Oja, bi 'yāpi ngue h̄indi n'ye. 'Nɛ h̄imb̄i n'ye nhyu jɛya made. 18 Nu'mø m̄i mat'Oja mah̄on'a p'ɛya, ngue bi 'yāhrā 'ye, mah̄omb̄i n'ye p'ɛya. Bi nja yø huah̄i yø ja'i bi uah̄i.

19 Ague mā zi cū'ah̄, nu'mø 'b̄ai te'o xa hyɛp'ɛ na rā hya majuan̄i, nu'a n'na'ah̄ p'ɛya, dā japi ngue dā pengui mah̄on'a. 20 Dami pah̄m̄ ya ngue nu to di 'bārpa rá mm̄ai rá mm̄ic'ɛiui ngue dā hyɛp'ɛ rā nts'o gā 'yo, ya bi yanna ja'i m̄i ja ngue dā ma rā castigo. Nu te gā rá ts'oqui xa 'yøt'e, gā bi

Ra Santiago 5:20

xiv

Ra Santiago 5:20

mpunnbabi.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f